

5. Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

α. Η βυζαντινή διπλωματία (Ερ: Τρόποι άσκησης της βυζαντινής διπλωματίας)

Τα διακρατικά ζητήματα λύνονταν με:

- ευκαιριακή αποστολή πρέσβευων. (Οι πρεσβευτές ήσαν πρόσωπα ιερά και απαραβίαστα).
- χορηγίες
- σύναψη συμμαχιών (επιγαμίες)
- εμπορικές συνθήκες
- εκχριστιανισμό

Την εξωτερική πολιτική χάραζε ο αυτοκράτορας, ενώ ο ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ= υπεύθυνος για υποδοχή ξένων....

β. Οι σχέσεις με τους Άραβες

- Οι αραβοβυζαντινές συγκρούσεις στο αποκορύφωμά τους.
- 904: ΑΛΩΣΗ Θεσ/νίκης από τους Άραβες μέτρα για την ενίσχυση του βυζαντινού στόλου.
- 944 : άλωση της συριακής Έδεσσας από τον Ιωάν. Κουρκούα και η ανάκτηση του ιερού μαντηλίου.
- 961: Κρήτη.
- 965: Κύπρος περιορίζεται η πειρατική δραστηριότητα των Αράβων
- Νικηφόρος Φωκάς & Ιωάννης Τσιμισκής επεκτείνουν τα σύνορα μέχρι Συρία & Παλαιστίνη + Κιλικία & Συρία
- Υπογράφονταν και συνθήκες ειρήνης με τους Άραβες.

γ. Οι σχέσεις με τους Βουλγάρους

γ1. Οι Βούλγαροι υπό τον Συμεών.

- Ο Συμεών μεταφέρει την πρωτεύουσα από την Πλίσκα στην Πρεσλάβα.
- Ο ημιαργεϊός Συμεών ανταγωνίζεται το Βυζάντιο για την κυριαρχία στα Βαλκάνια.
- Όνειρό του: Βουλγαροβυζαντινή αυτοκρατορία με αυτοκράτορα τον ίδιο.
- Από χάνος γίνεται βασιλεύς.
- 913: προ των τειχών της Κων/πολης.
- αποτυγχάνει & ο Πατριάρχης Νικόλαος Μυστικός ενισχύει το κύρος του Συμεών που αργότερα αυτοαναγορεύτηκε Βασιλεύς των Βουλγάρων & των Ρωμαίων.
- 924: αποτυχημένη προσπάθεια να καταλάβει την Πόλη.

ΟΙ Βούλγαροι υπό τον Πέτρο

- Ο Πέτρος συνήψε ειρήνη με το βυζάντιο, νυμφεύτηκε την εγγονή του Ρωμανού Λεκαπηνού* και έγινε βασιλεύς της Βουλγαρίας.

γ2. Η ίδρυση νέου βουλγαρικού κράτους από τον Σαμουήλ.

Η υποταγή του στο Βυζάντιο.

976: Σαμουήλ. Επεκτείνει τις βουλγαρικές κτήσεις μέχρι Δούναβη και κεντρική Ελλάδα.

Βασίλειος ο Β' (Βουλγαροκτόνος) = διπλωματικά μέσα.

977: Νικηφόρος Ουρανός, νικά στο Σπερχειό.

*συγκυβερνήτης του Κων/νου Ζ' και ουσιαστικός κυβερνήτης του κράτους

1014: μάχη του Κλειδίου (Στρυμόνας).

1018: Η Βουλγαρία προσαρτάται στο Βυζάντιο (προσπάθεια εξελληνισμού)

δ. Οι σχέσεις με τους Ρώσους.

Το Βυζάντιο απειλήθηκε πολλές φορές, αλλά προχώρησε σε εμπορικές σχέσεις. (Κατέβαιναν με μονόξυλα το Δνείπερο για να ανταλλάξουν προϊόντα τους με μεταξωτά).

957: η Όλγα επισκέπτεται το Βυζάντιο και μπαίνουν οι βάσεις του οριστικού εκχριστιανισμού των Ρώσων.

τέλος του 10ου αιώνα: ο Βλαδίμηρος νυμφεύεται την πορφυρογέννητη Άννα και βαπτίζεται χριστιανός.

Η Ρωσία αποκτά διεθνές κύρος.- Ο βυζαντινός πολιτισμός εισάγεται στη Ρωσία.

ε. Η βυζαντινή πολιτική στην Ιταλία και η Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους.

Νικηφόρος Φωκάς: προστατεύει τις βυζαντινές επαρχίες από τους Άραβες.

Με τη στέψη του Όθωνα Α΄ ως αυτοκράτορα Ρωμαίων αρχίζουν οι έριδες.

Ο Νικ. Φωκάς δεν αναγνωρίζει τον Όθωνα και απαιτεί να αποχωρήσουν οι Γερμανοί από τα βυζαντινά εδάφη.

Ο πρεσβυτής των δυτικών, επίσκοπος Λιουτπράνδος, φεύγει άπρακτος.

Επί Ιωάννη Τσιμισκή οι σχέσεις βελτιώνονται. (γάμος Όθωνος Β΄+ Θεοφανώς, ανειμιάς του Τσιμισκή).

1071: οι Νορμανδοί κατακτούν τις βυζαντινές κτήσεις στην Ιταλία.

στ. Το σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών (1054)*. (Ερ.:Αίτια & αφορμές του οριστικού σχίσματος)

Ξεκίνησε από διαφωνίες σε θεολογικά και δογματικά ζητήματα, όπως:

- η νηστεία του Σαββάτου
- η αγαμία του κλήρου
- η χρήση των αζύμων στη Θεία Λειτουργία
- η εκπόρευση του Αγίου Πνεύματος (filioque).

Ωστόσο, κύρια αιτία ήταν η διεκδίκηση εκ μέρους της Ρώμης της πρωτοκαθεδρίας (πρωτεία) και η αδιαλλαξία των διαπραγματευτών και από τις δύο πλευρές (πατριάρχης Μιχαήλ Κηρουλάριος και καρδινάλιος Ουμβέρτος, που αφορίστηκαν αμοιβαία).

ζ. Οι σχέσεις με τις ιταλικές ναυτικές πόλεις.

10ος αιώνας :ανάπτυξη ιταλικών ναυτικών πόλεων (Βενετία) και σύναψη σχέσεων με το Βυζάντιο.

Ο Βασίλειος ο Β΄ υπέγραψε ευνοϊκή για τους Βενετούς εμπορική συνθήκη.

Εγκαινιάζεται πολιτική παραχώρησης προνομίων στο ιταλικό εμπόριο, που συνεχίστηκε από τους Κομνηνούς και απέβη μοιραία για το Βυζάντιο.